

<p>Силабус курсу</p> <p>«Теорія і практика перекладу»</p> <p>Освітній ступінь: Бакалавр</p> <p>Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»</p> <p>Спеціальність: 24 «Туризм»</p> <p>Освітньо-професійна програма: «Туризм»</p> <p>Кількість кредитів: 9</p> <p>Рік підготовки: 3,4</p> <p>Компонент освітньої програми: обов'язковий</p> <p>Мова викладання: французька</p>	
---	---

Керівник курсу:

старший викладач кафедри міжнародних комунікацій Яцканіч Надія Михайлівна

Контактна інформація – nadya.yatskanich@uzhnu.edu.ua +380508848582

Опис дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практики перекладу» є набуття здобувачами теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності в контексті професійної спрямованості у двох напрямках : з іноземної мови на українську і з української на іноземну.

Предметом вивчення дисципліни «Теорія і практика перекладу» є особливості двостороннього перекладу тексту (з іноземної мови на рідну й навпаки) на основі базових знань теорії перекладу, різних видів і типів перекладу з урахуванням, лексичних, граматичних, фонетичних і стилістичних аспектів.

Завдання – набуття студентами необхідних умінь і навичок у таких видах перекладу: повний письмовий переклад текстів публіцистичного, наукового, офіційно-ділового стилів за фахом, зокрема документів професійного характеру; письмовий і усний реферативний і анотований переклад текстів публіцистичного й наукового стилів (статей, монографій, виступів фахівців з фаху студентів, державних і громадських діячів тощо). Додатковим завданням є розвиток навичок і умінь у чотирьох основних видах мовленнєвої компетенції іноземною мовою у межах фахового спрямування.

Навчальний контент

5-й семестр

Модуль 1

Тема 1. Предмет теорії перекладу.

1. Поняття про переклад.
2. Короткий екскурс в історію європейського й українського перекладознавства
3. Роль перекладу в розвитку світової культури та зміцненні міжкультурного спілкування.
4. Перекладознавство як наука.
5. Структура перекладацького процесу.

Тема 2. Види перекладу.

1. Класифікація видів перекладу і проблема мовного посередництва в цілому.

2. Усний двосторонній переклад.
3. Машинний переклад.
4. Літературний переклад.
5. Дескриптивний і антонімічний переклади.
6. Основи послідовного й синхронного перекладів.

Тема 3. Еквівалент і еквівалентність у перекладі

1. Поняття «еквівалент» і «одиниця перекладу».
2. Ступінь еквівалентності на синтаксичному, семантичному та прагматичному рівнях. Повна й неповна еквівалентність у перекладі.
3. Типи еквівалентності.

Модуль 2

Тема 1. Лексикологічний аспект перекладу

1. Методи та шляхи передачі власних і географічних назв у залежності від їх походження та сфери функціонування.
2. Транслітерація. Чинні системи транслітерації.
3. Передавання назв компаній.
4. Шляхи передавання лексичного значення в інтернаціональній лексиці. Переклад інтернаціоналізмів, псевдоінтернаціоналізмів.

Тема 2. Складні групи лексики

1. Шляхи передавання значення національної лексики.
2. Переклад реалій і проблеми їх відтворення.
3. Способи, прийоми і методи перекладу ідіом. Переклад ідіом із яскраво вираженим національним компонентом.
4. Проблема відтворення фразеологічних одиниць у перекладі.
5. Допоміжні довідкові ресурси і засоби здійснення перекладацької діяльності.

6-й семестр

Модуль 3

Тема 1. Лінгвопрагматичний аспект перекладу

1. Способи передавання оціночної та емоційно-забарвленої лексики.
2. Переклад розмовних і діалектичних виразів та лексичних одиниць.
3. Переклад прагматичних ідіом
4. Проблема ввічливості та політичної коректності при перекладі

Модуль 4

Тема 1. Явище перекладацької помилки.

1. Типологія помилок.
2. Лексична безеквівалентність. Природа лексичної безеквівалентності.
3. «Хибні друзі» перекладача.
4. «Пастки внутрішньої форми».
5. «Забуті значення» багатозначних слів.
6. Лексична алегорія.
7. Неспівзвучні географічні найменування.
8. «Лексичні пастки».
9. Способи, прийоми і методи уникнення помилок.
10. Передперекладацький аналіз тексту як діяльність спрямована на профілактику помилок перекладу.
11. Редагування перекладу як перекладацька діяльність.

7-й семестр

Модуль 5

Тема 1. Лексико-граматичний аспект перекладу

1. Адекватність і способи перекладу означеного й неозначеного артиклів.
2. Реалізація контекстуального значення у означеного артикля.
3. Переклад асиндетичних іменникових словосполучень.
4. Переклад дієслівних конструкцій та комплексів.
5. Шляхи та прийоми передавання перекладу інфінітивних конструкцій та комплексів.
6. Переклад віддієслівних предикативних комплексів.
7. Прийоми перекладу дієприкметникових конструкцій та комплексів.
8. Вираження модальності у перекладі.
9. Лексико-граматичне вираження модальності через модальні дієслова.
10. Еквівалентність перекладу модальних дієслів в іноземній та українській мовах.
11. Трансформація в процесі перекладу.
12. Граматичні та стилістичні процеси визначеної трансформації.
13. Шляхи передавання пасивного стану.

Модуль 6

Тема 1. Семантичний аспект перекладу

1. Поняття мовної одиниці.
2. Шляхи перекладу полісемії.
3. Засоби та прийоми перекладу мовних одиниць у тексті.
4. Лексико-семантичний, стилістичний та структурний аналіз мовних одиниць, концепту.

Тема 2. Переклад і функціональні стилі мовлення

1. Шляхи, засоби, аспекти та прийоми перекладу публіцистичних текстів і газетних статей.
2. Специфіка перекладу офіційних документів.
3. Порівняльний аспект перекладу художньої і науково-дослідної літератури.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Інтегральна	Здатність розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачають застосування теорій та методів системи наук, що формують туризмознавство.
ЗК 4	Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
ЗК 5	Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань.
ЗК 8	Здатність спілкуватися рідною та іноземною (ними) мовою (мовами).
ФК2	Уміння застосовувати фахові знання на практиці.
ПРН11	В процесі усної та письмової перекладацької діяльності вміти демонструвати навички володіння державною та іноземними (ною) мовами (мовою).

ПРН 11	Вміти ефективно застосовувати знання літературної мови та ділового (професійного) дискурсу на рідній та іноземній мові, а також демонструвати здатність до роботи в іншомовному середовищі.
ПРН 12	З метою конкурентоспроможності на ринку праці в сфері гостинності вміти застосовувати навички продуктивного іншомовного спілкування зі споживачами туристичних послуг.
ПРН 12	З метою конкурентоспроможності на ринку праці в сфері гостинності вміти застосовувати навички продуктивного іншомовного спілкування зі споживачами туристичних послуг.
ПРН 14	Крізь призму вивчення особливостей іноземної мови, її граматичної, лексичної, стилістичної й фонетичної систем розвивати здатність толерантно сприймати культуру та звичаї інших країн і народів.
ПРН 14	З метою порозуміння зі співрозмовником вміти широко застосовувати набуті знання щодо мовленнєво-культурних особливостей країн, мова яких вивчається

Літературні джерела Основна література

1. Акуленко В.В. Вопросы интернационализации словарного состава языка. Харьков, 1972. 135 с.
2. Балли Ш. Французская стилистика: М.: Изд-во иностр. лит., 1961. 394 с.
3. Веденина Л.Г. Особенности французского языка М.: Просвещение, 1988. 240 с.
4. Гак В.Г. Сопоставительная лексикология М.: Междунар. отношения, 1977. 264 с.
5. Гак В.Г., Григорьев Б.Б. Теория и практика перевода. Французский язык М.: Интердиалект+, 2005. 546 с.
6. Гарбовский Н.К. Теория перевода: учебник М.: Изд-во Моск. ун-та, 2004. 544 с.
7. Горелов И.Н., Седов К.Ф. Основы психолингвистики М.: Лабиринт, 1998. 256 с.
8. Корзина С.А. Французский язык. Речевые клише в диалогической речи М.: Высшая школа, 1991. 111 с.
10. Корунец І.В. Теорія і практика перекладу. К.: 1986.
11. Ломб К. Как я изучаю языки. М.: Прогресс, 1978. 216 с.
12. Миньяр-Белоручев Р.К. Как стать переводчиком? М.: Готика, 1999. 176 с.

Допоміжна література

13. Миньяр-Белоручев Р.К. Методика обучения переводу на слух. М.: 1980.
14. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. М.: 1969.
15. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод. М.: 1980.
16. Муравьев В.Л. Ложные друзья переводчика: пособие для учителя фр. яз. М.: Просвещение, 1985. 45 с.
17. Нелюбин Л.Л. Толковый переводоведческий словарь М.: Флинта: Наука, 2003. 320 с.
18. Перевод – средство взаимного сближения народов: худож. публицистика / сост. А.А. Клышко. М.: Прогресс, 1987. 640 с.
19. Притчина Л.М. Трудности французского языка. М.: Высшая школа, 1983. 112 с.
20. Рецкер Я.И. Теория перевода. М.: 1977.
21. Рудников А.А. В помощь переводчику. М., 1963.

22. Седых А.П. Практикум по реферативному чтению и интерпретативному анализу текста: Учебное пособие по аналитическому чтению. Изд-во БелГУ, 2005. 108 с.
23. Скворцов Г.П. Учебник по устному последовательному переводу. Французский язык. Серия: «Изучаем иностранные языки». СПб.: Издательство Союз, 2000. 160 с.
24. Соболев Л.И. Пособие по переводу. М.: 1952.
25. Туган-Барановская Б. Русские и французские пословицы и поговорки М.: АРТ+ N, 1994. 94 с.
26. Фаст Дж. Язык тела. Холл Э. Как понять иностранца без слов. /пер. с англ. Дж. Фаст. М.: Вече: АСТ, 1997. 432 с.
27. Федоров А.В. Введение в теорию перевода. М.: 1953.
28. Федорова Л.О. Аспектний переклад. К.: 1999.
29. Чередниченко О.І., Коваль Я.Г. Теорія і практика перекладу. (Французька мова), К.: 1995.
30. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода: учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. М.: Высш. шк., 1987. 256 с.
31. Черняховская Л.А. Перевод и смысловая структура. М.: 1976.
32. Ширяев А.Ф. Пособие по синхронному переводу. М.:1982.
33. Amar Y., Lattanzio E. Parler au quotidien. P.: Omnivox, 1996. 71p.
34. Bally Ch. Les problèmes théoriques de la traduction. P.: 1963.
35. Cellard J. a mange pas de pain! P.: Hachette, 1982. 230 p.
36. Descartes. Oeuvres et Lettres. – P.: Bibliothèque de Pléiade, 1953.
37. Lederer M. La traduction simultanée. Expérience et théorie / M. Lederer. – Paris, 1981.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, участь у міжнародних науково-дослідних заходах, практиках-стажуваннях).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Оцінювання

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	9	20	9	20
Презентація	-	-	-	-
Реферат	1	5	1	5
Есе	-	-	-	-
Індивідуальний проект	1	25	1	25
Модульна контрольна робота	2	50	2	50
Разом		100		100

	Модуль 3	Модуль 4
--	-----------------	-----------------

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	9	20	9	20
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10	1	10
Есе	-	-	-	-
Індивідуальний проект	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	2	50	2	50

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 5		Модуль 6	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	9	20	9	20
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10	1	10
Есе	-	-	-	-
Індивідуальний проект	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	2	50	2	50

До силабусу додаються навчально-методичні матеріали з дисципліни, що знаходяться у відповідному контенті на системі електронного навчання Moodle.